

СПРЕЧАВАЊЕ ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ

Информативни материјал за заштиту
деце од трговине људима намењен ученицима
основних школа од 5. до 8. разреда

Суфинансира
Европска унија

ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Суфинансира и спроводи
Савет Европе

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Канцеларија Савета Европе у Београду
Шпанских бораца 3, Нови Београд
Тел: +011.71.555.00.
<https://coe.int/sr/web/belgrade>

Заједнички програм Европске уније и Савета Европе
„Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску“
<http://horizontal-facility-eu.coe.int>
Facebook@jp.horizontal.facility
Twitter@CoE_EU_HF

© Савет Европе, април 2026. Сва права задржана.
Лиценцирано Европској унији под условима.

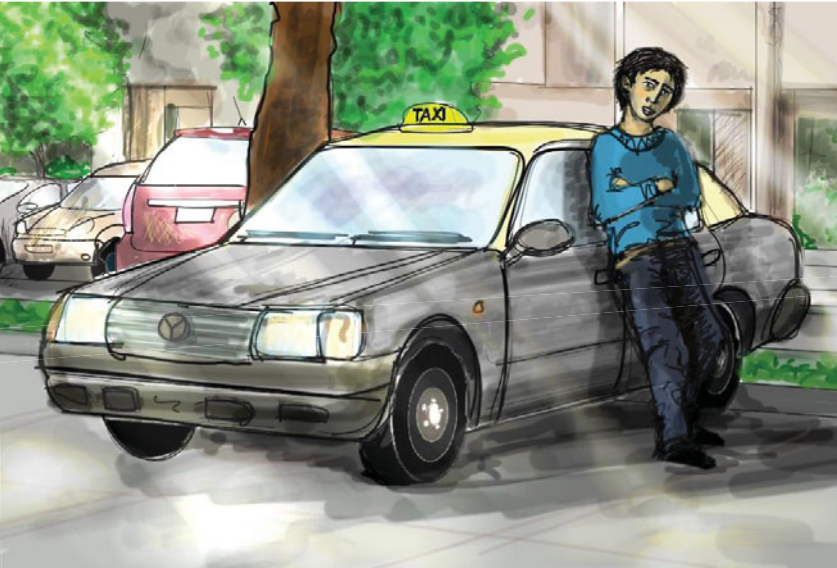
Да ли сте икада чули за **трговину децом**?

Неки од вас су можда чули, али не знате шта то тачно значи, а неки и нису чули.

Трговина децом представља најтеже кршење дечјих права и кривично дело.

То је када неко дете буде преварено, одведено или присиљено да чини нешто што не жели – да ради, проси, краде или буде злостављано. Да бисте могли да се заштите, важно је да знате шта представља трговина људима.

ПРИЧА О АНИ ЋЕ ВАМ ПОМОЋИ ДА РАЗУМЕТЕ ШТА ПРЕДСТАВЉА ТРГОВИНА ДЕЦОМ:

Зовем се Ана и имам 12 година. Једног јутра сам кренула у библиотеку пре школе. Када сам пролазила поред таксија, возач, који се представио као таксиста, питао ме је куда идем. Рекао је да ће ме бесплатно одвести до библиотеке, јер се његов путник није појавио.

Ушла сам у такси, али сам убрзо приметила да не иде у библиотеку, па сам га замолила да стане, али ми је рекао да прво мора нешто да заврши, а затим ће ме одвести назад.

Тај човек је дошао по мене, **на силу ме извукао из кола** и одвео у свој ауто. Унутра је већ било двоје деце, дечак и девојчица, старији од мене.

Плакала сам и молила га да ме пусти, а друго двоје деце је ћутало. Нисмо смели да разговарамо између себе.

Након што смо напустили град, зауставио се поред једног аутомобила на уском путу. Из аутомобила је изашао један човек. „Таксиста“ је закључао аутомобил и почео да разговара са човеком.

После дугог пута, извели су нас из аута и предали двојици мушкараца, са којима смо наставили пешке кроз шуму. Био је мрак и морали смо да ћутимо. Нисам знала где смо, ни куда идемо, а нисам смела да питам. Било ми је хладно. Прошли смо кроз један уски пролаз.

На другој страни су нас чекали неки људи са два аутомобила. Изашла су два човека, један је одвео мене, а други је одвео друго двоје деце. Човек у колима ми је рекао, на језику који сам једва разумела, да ће ме одвести до своје куће и да ћу живети са њим, са његовом женом и његовим дететом. Рекла сам му да не желим да идем, да желим да идем кући, али он ме није послушао.

Стигли смо у стан. Жена ми је дала да једем хлеб и чај и показала ми је где ћу спавати. Била је то мала просторија у којој су се чувале различите ствари. Није било грејања, а био је мрак. Била сам јако уморна и једва сам могла да заспим, али онда је жена дошла да ме пробуди. Говорила је брзо и једва сам могла да разумем шта ми говори. Рекла ми је да морам да радим све по кући и да морам да бринем о детету. Рекла сам јој: „Не знам како да радим те задатке, и не знам како да се бринем о деци“. Она ми је рекла: „Научићеш“. Она и њен муж су отишли на посао, ја сам опрала судове, очистила стан, пресвукла се и нахранила дете. Врата су била закључана и нисам смела да изађем.

Они су се касно враћали кући и доносили храну само за њихово дете, а ја сам морала да једем остатке од претходног дана. И тако је било сваки дан. Била сам уплашена, али нисам знала колико ће ово трајати, јер ми је речено да ћу се једног дана вратити кући. Не знам колико је времена прошло, један или два месеца, и кад год сам их питала када ће ме вратити кући, почели би да ме вређају, а ако би дете заплакало, тукли би ме.

Једног дана дете је имало температуру, а ја нисам знала шта да радим. Нисам могла никога да позovem, ја нисам имала телефон, у стану није било телефона, а дете је било јако болесно. Дошла сам до улазних врата и почела да ударам и вичем надајући се да ће ме неко чути. На срећу, чула ме једна жена и питала ме шта није у реду. Рекла сам јој да нешто није у реду са дететом, а она ме је питала ко сам. Иако нисам знала ко је та жена, рекла сам јој да нисам одавде и да ме ти људи држе закључану. Рекла сам јој одакле сам, и дала сам јој телефонски број моје мајке. Жена ми је рекла да детету ставим мокар пешкир на чело и отишла.

Жена је позвала моју мајку и рекла јој где сам. Сутрадан су дошла два полицајца, насилно отворили врата, затекли ме у стану и одвели у полицијску станицу, где ме је чекао отац. Плакала сам, много сам плакала, а плакао је и мој отац, нисам могла да говорим. У пратњи полиције, отац и ја смо отишли кући. Требало ми је доста времена да схватим да сам спашена. Још увек сам уплашена, не верујем више никоме, чак ни људима које познајем.

КАКО ЈЕ АНА ПОСТАЛА ЖРТВА ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ?

- Није знала ништа о трговини децом.
- Није била свесна ризика трговине децом.
- Поверовала је странцу и прихватила његову наклоност.
- Прихватила је „услугу“ коју није тражила.
- Није се запитала зашто би је неко непознат возио бесплатно.

Из приказане приче, имали сте прилику да детаљније сазнате шта представља трговина људима.

ШТА ПРЕДСТАВЉА ТРГОВИНА ДЕЦОМ?

То је када неко **наговара, превози или држи** дете да би га **искористио** – за рад, просјачење, крађу или друге лоше ствари. То може да се деси у истој земљи или преко границе.

КО СУ НАЈЧЕШЋЕ ТРГОВЦИ ЉУДИМА?

Трговци људима могу бити познате или непознате одрасле особе из твог окружења, странац, или то може бити и пријатељ, блиски члан породице, а понекад чак и најближи члан породице.

БУДИТЕ ОПРЕЗНИ

Трговац људима може затражити помоћ као начин да намами потенцијалну жртву. Можда ће од вас тражити да му покажете пут или да му помогнете у нечему. Одрасли не треба да траже помоћ од деце, већ треба да траже помоћ од других одраслих! Трговци људима покушавају да задобију поверење деце. Они могу преварити, присилити или наговорити децу да напусте кућу и пођу са њима. Трговина децом може укључивати неколико људи који регрутују, превозе и искоришћавају децу у истој земљи или преко границе.

НА КОЈЕ СВЕ НАЧИНЕ ТРГОВЦИ ВРБУЈУ ДЕЦУ?

- Могу затражити помоћ као начин да намаме потенцијалну жртву.
На пример: могу од вас тражити да им покажете пут или да им помогнете у нечему.
- Могу покушати да задобију поверење деце како би их преварили.
На пример: могу да вас наговоре да напустите кућу или школу и пођете са њима.
- Могу да врбују децу путем интернета.
На пример: могу да глуме онлајн пријатеља и траже твоје фотографије или личне податке.
- Могу да преваре децу путем лажних огласа за посао или путовања.
На пример: могу да нуде лажне понуде за снимања и манекенство за модне агенције.

НА КОЈИ НАЧИН ДЕЦА МОГУ БИТИ ЗЛОУПОТРЕБЉЕНА И ЗЛОСТАВЉАНА?

- Сексуално искоришћавање,
- Порнографија,
- Присилан рад у кући,
- Присилан рад на њивама или у фабрикама,
- Присилно просјачење,
- Присилан рад на улици (прање ветробрана на аутомобилима, продавање ситница),
- Присила на улични криминал,
- Присилан брак,
- Незаконито усвајање,
- Одузимање органа.

КАКО СЕ ОСЕЋАЈУ ДЕЦА КОЈА СУ ДОЖИВЕЛА ИСКУСТВО ТРГОВИНЕ ЉУДИМА?

- Тужна су и уплашена.
- Изолована су и усамљена, јер не могу да контактирају своје ближње.
- Често су болесна или исцрпљена.
- Осећају се заробљено и да им је одузета слобода.

ШТА СМО НАУЧИЛИ? КАКО МОЖЕШ ДА СЕ ЗАШТИТИШ?

- Ако ти **непозната одрасла особа** нуди помоћ или поклоне – **одбиј и реци родитељима или некоме коме верујеш!**
- Ако нека одрасла особа тражи од тебе помоћ – сети се би **одрасли требало да траже помоћ од других одраслих, а не од деце!**
- Ако се осећаш нелагодно јер те неко притиска да урадиш нешто што не желиш, увек попричај са **родитељима, наставницима или пријатељима!**
- Ако те непозната особа **наговара да напустиш кућу или школу и пођеш са њом** – **одбиј и одмах реци родитељима или наставнику од поверења!**

- Ако те неко наговара да урадиш нешто у тајности и да то кријеш од родитеља – **одбиј и одмах реци родитељима, наставнику, или особи којој верујеш!**
- **Веруј свом осећају** – ако осећаш да нешто није у реду, вероватно си у праву!

На интернету важе иста правила! Друштвене мреже, платформе и канали нуде богат и занимљив садржај. Али они такође могу послужити као средство за врбовање жртава.

- Пази шта објављујеш!
- Пази ко ти шаље поруке и позиве!
- Не прихватај сваког за пријатеља!
- Не шаљи **фотографије, адресу или име школе** непознатима особама!
- Ако неко хоће да те упозна уживо, **никада не иди сам/сама!**

САДА ЗНАШ ВИШЕ!

- Знаш шта је трговина људима.
- Знаш како да препознаш ризик.
- Знаш да постоје закони који штите децу.
- Ако се нешто деси – то **није твоја кривица**.
- Сва деца млађа од 18 година која су приморана на било које искоришћавање или су преварена – **увек се сматрају жртвама (и неће бити законом кажњена)**.

Ако ти је потребна помоћ или желиш да пријавиш сумњиво или ризично понашање, можеш се обратити родитељу, одељењском старешини, наставнику од поврења, стручном сараднику у школи.

Можеш се обратити и полицији на следеће бројеве телефона, који су бесплатни и доступни 24 сата:
192 и 0800 100 388.

Детаљније о овој теми се можете информисати на националној платформи „Чувам те“ и у оквиру обуке намењене ученицима – „Трговина људима – превенција, препознавање, пријава и подршка“
<https://edu.cuvamte.gov.rs/course/view?id=5000004>

Министарство просвете - превенција трговине људима:
<https://prosveta.gov.rs/prosveta/sistem-prevenције-i-zastite-od-nasilja-i-diskriminacije-obrazovanje/prevencija-trgovine-ljudima>

Ова брошура је настала у оквиру заједничког програма Европске уније и Савета Европе „Horizontal Facility за Западни Балкан и Турску“. Ставови изражени у њој не представљају нужно званичне ставове Европске уније и Савета Европе.

Суфинансира
Европска унија

ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Суфинансира и спроводи
Савет Европе

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

